

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŪKIO MINISTRO
ĮSAKYMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŪKIO MINISTRO 2001 M. BIRŽELIO 29 D.
ĮSAKYMO NR. 217 „DĖL DAIKTŲ GRAŽINIMO IR KEITIMO TAISYKLIŲ
PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO**

2012 m. kovo 15 d. Nr. 4-243
Vilnius

1. P a k e i ĉ i u Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2001 m. birželio 29 d. įsakymą Nr. 217 „Dėl Daiktų gražinimo ir keitimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2001, Nr. [58-2105](#)) ir išdėstau jį nauja redakcija:

„LIETUVOS RESPUBLIKOS ŪKIO MINISTRAS

**ĮSAKYMAS
DĖL DAIKTŲ GRAŽINIMO IR KEITIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO**

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (Žin., 2000, Nr. [74-2262](#)) 6.362 straipsnio 4 dalimi, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. gruodžio 27 d. nutarimo Nr. 1506 „Dėl Lietuvos Respublikos civilinio kodekso įgyvendinimo priemonių plano patvirtinimo“ (Žin., 2000, Nr. [113-3631](#)) 3.2.3 punktu ir įgyvendindamas 1999 m. gegužės 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 1999/44/EB dėl vartojimo prekių pardavimo ir susijusių garantijų tam tikrų aspektų (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 15 skyrius, 4 tomas, p. 223),

t v i r t i n u Daiktų gražinimo ir keitimo taisykles (pridedama).“

2. N u s t a t a u, kad šis įsakymas įsigalioja 2012 m. gegužės 1 dieną.

FINANSŲ MINISTRĖ,
PAVADUOJANTI ŪKIO MINISTRĄ

INGRIDA ŠIMONYTĖ

SUDERINTA
Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos
2012-03-07 raštu Nr. (1.6.) 2T-327

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos ūkio ministro
2001 m. birželio 29 d. įsakymu Nr. 217
(Lietuvos Respublikos ūkio ministro
2012 m. kovo 15 d. įsakymo Nr. 4-243
redakcija)

DAIKTŲ GRAŽINIMO IR KEITIMO TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Daktų gražinimo ir keitimo taisyklėmis (toliau – šios taisyklės) nustatomi pirkėjui parduodamų daiktų (toliau – prekių), išskyrus augalus, gyvūnus, vaistus, vandenį, elektros energiją, kurą ir kitas inžineriniais tinklais tiekiamas prekes, gražinimo ir keitimo tvarkos bendrieji reikalavimai.

2. Šių taisyklių privalo laikytis pardavėjai (įskaitant ir fizinius asmenis, kurie verčiasi individualia veikla mažmeninėje prekyboje), parduodantys prekes pirkėjams.

3. Pagrindinės šiose taisyklėse vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (Žin., 2000, Nr. [74-2262](#)) (toliau – Civilinis kodeksas) šeštosios knygos IV dalies XXIII skyriaus pirmajame, antrajame, trečiajame ir ketvirtajame skirsniuose vartojamas sąvokas.

II. NE MAISTO PREKIŲ GRAŽINIMO IR KEITIMO YPATUMAI

4. Jeigu pirkėjui buvo parduota netinkamos kokybės ne maisto prekė ir pardavėjas su pirkėju neaptarė jos trūkumų, pirkėjas turi teisę savo pasirinkimu iš pardavėjo reikalauti:

- 4.1. pakeisti netinkamos kokybės prekę tinkamos kokybės preke;
- 4.2. atitinkamai sumažinti prekės kainą;
- 4.3. per protingą terminą neatlygintinai pašalinti prekės trūkumus;
- 4.4. atlyginti prekės trūkumų pašalinimo išlaidas, jeigu, pardavėjui per protingą terminą jų nepašalinus, trūkumus pašalino pats pirkėjas ar trečiųjų asmenų padedamas;
- 4.5. vienašališkai nutraukti pirkimo–pardavimo sutartį ir pareikalauti gražinti už prekę sumokėtus pinigus.

5. Teisės aktuose nustatytus reikalavimus atitinkančią prekės kokybės garantiją nustato prekės pardavėjas. Tais atvejais, kai:

5.1. nenustatytas prekės kokybės garantijos ar tinkamumo naudoti terminas, pirkėjas reikalavimus dėl prekės trūkumų gali pareikšti per protingą terminą, bet ne vėliau kaip per dvejus metus nuo prekės perdavimo pirkėjui dienos, jeigu kiti teisės aktai ar pirkimo–pardavimo sutartis nenustato ilgesnio termino;

5.2. nustatytas prekės kokybės garantijos terminas, reikalavimai dėl prekės trūkumų gali būti reiškiami, jeigu trūkumai nustatyti per garantijos terminą. Jeigu komplektuojamajai detalei taikomas trumpesnis negu pagrindinio gaminio kokybės garantijos terminas, reikalavimas dėl komplektuojamosios detalės trūkumų gali būti pareikštas per pagrindinio gaminio kokybės garantijos terminą. Jeigu komplektuojamajai detalei taikomas ilgesnis negu pagrindinio gaminio kokybės garantijos terminas, reikalavimas dėl komplektuojamosios detalės trūkumų, kurie pastebėti per garantijos terminą, gali būti pareikštas nepaisant to, kad pagrindinio gaminio kokybės garantijos terminas pasibaigęs.

6. Prekės keičiamos ar gražinamos prekės pirkimo vietoje ar kitoje pardavėjo nurodytoje, pirkėjui patogioje vietoje. Pirkėjas, įsigijęs netinkamos kokybės prekę, pardavėjui pateikia raštišką prašymą, kuriame nurodo prekės trūkumus ir pirkėjo pasirinktą vieną iš šių taisyklių 4 punkto reikalavimų. Prie prašymo pridedamas kasos aparato kvitas arba pirkimo–pardavimo kvitas, arba kitas prekės pirkimą–pardavimą iš šio pardavėjo patvirtinantis dokumentas (PVM

sąskaita faktūra, sąskaita faktūra, mokėjimo kortelės sąskaitos išrašas, mokėjimo kortelės skaitytuvo čekis ir kt.) (toliau – prekės pirkimo–pardavimo dokumentas).

7. Jeigu pirkėjas nepateikia prekės pirkimo–pardavimo dokumento, prekė keičiama arba vykdomi kiti šių taisyklių 4 punkte nurodyti pirkėjo reikalavimai tik pardavėjui sutikus.

8. Kilus nesutarimų tarp pirkėjo ir pardavėjo dėl prekės kokybės, pardavėjas, gavęs raštišką pirkėjo prašymą, privalo ne vėliau kaip per 10 dienų nuo pirkėjo prašymo gavimo dienos, jeigu kiti teisės aktai nenustato kitaip, pateikti pirkėjui išsamų motyvuotą rašytinį atsakymą. Tais atvejais, kai pardavėjas turi prekės kokybę įrodančius dokumentus, jų kopijos privalo būti pridėtos prie pardavėjo atsakymo pirkėjui.

9. Jeigu pardavėjas nevykdo šių taisyklių 4 punkte nurodytų reikalavimų, nepateikia pirkėjui atsakymo arba pirkėjas nesutinka su pardavėjo atsakyme pateiktais argumentais, pirkėjas dėl prekių kokybės įvertinimo gali kreiptis į Valstybinę ne maisto produktų inspekciją prie Ūkio ministerijos (toliau – Valstybinė ne maisto produktų inspekcija).

Valstybinė ne maisto produktų inspekcija, teisės aktų nustatyta tvarka išnagrinėjusi pirkėjo prašymą, surašo patikrinimo aktą, kuriame nurodo, ar pirkėjo reikalavimas pagrįstas, ir, jei pagrįstas, pasiūlo pardavėjui per jos nustatytą terminą, kuris turi būti ne ilgesnis kaip 14 dienų, įvykdyti pirkėjo reikalavimą. Valstybinė ne maisto produktų inspekcija informuoja pirkėją apie tikrinimo rezultatus.

10. Prekės kokybės įvertinimo išlaidos apmokamos teisės aktų nustatyta tvarka.

11. Pardavėjas ir (ar) pirkėjas, jeigu pageidauja, gali dalyvauti įvertinant prekės kokybę.

12. Dideles ir sunkias (daugiau kaip 10 kg svorio) netinkamos kokybės ne maisto prekes kokybei įvertinti, keisti, taisyti ar grąžinti veža pardavėjas, jeigu pirkimo–pardavimo sutartyje nenustatyta kitaip. Tokių prekių kokybę, pirkėjui ir pardavėjui susitarus, gali būti įvertinama ir vietoje, kurioje prekė yra faktiškai naudojama ar laikoma.

13. Jeigu pardavėjas įrodo, kad prekės trūkumų atsirado dėl to, kad pirkėjas pažeidė prekės naudojimo ar saugojimo taisykles, tokia prekė nekeičiama, neatlygintinai trūkumai nešalinami ir pinigai negrąžinami.

14. Jeigu pirkėjui nepatinka nusipirktos prekės forma, dydis, spalva, modelis ar komplektiškumas, jis turi teisę per keturiolika dienų nuo ne maisto prekių pardavimo dienos, jeigu pardavėjas nėra nustatęs ilgesnio termino, pakeisti ją analogiška preke.

Jeigu pardavėjas neturi pakeitimui tinkamos prekės, pirkėjas turi teisę per šio punkto pirmojoje pastraipoje nurodytą terminą grąžinti prekę pardavėjui ir atgauti už ją sumokėtus pinigus.

15. Prekės, nurodytos šių taisyklių 14 punkte, keičiamos ar grąžinamos prekės pirkimo vietoje ar kitoje pardavėjo nurodytoje, pirkėjui patogioje vietoje. Pirkėjas pardavėjui pateikia raštišką prašymą, kuriame nurodo savo pageidavimą. Prie prašymo pridedamas prekės pirkimo–pardavimo dokumentas.

16. Pirkėjas gali pasinaudoti šių taisyklių 14 punkte nustatyta teise, jeigu prekė nebuvo naudojama, ji nesugadinta ir nepraradusi prekinės išvaizdos. Prekės ar jos pakuotės išvaizdos pakeitimo, kuris buvo būtinas norint apžiūrėti prekę, negalima laikyti prekės išvaizdos pakeitimu.

Naudotos prekės, įsigytos specializuotose (tik naudotoms prekėms skirtose) parduotuvėse, turgavietėse ir savivaldybės tarybos ar jos įgaliotos savivaldybės administracijos direktoriaus nustatytose viešosiose vietose, taip pat sveriamos ir matuojamos prekės, kurios pirkėjo pageidavimu buvo specialiai paruoštos, atpjautos, supjaustytos ir pan., gali būti keičiamos ar grąžinamos tik pardavėjui sutikus.

17. Pirkėjo reikalavimas pakeisti nusipirktą prekę analogiškėmis prekėmis arba grąžinti sumokėtus pinigus dėl šių taisyklių 14 punkte nurodytų priežasčių gali būti tenkinamas tik pardavėjui sutikus įsigijus tokias prekes: parfumerijos, kosmetikos ir tualetinius preparatus (kodai pagal Europos Bendrijos kombinuotąją nomenklatūrą, patvirtintą 1987 m. liepos 23 d. Tarybos reglamentu (EEB) Nr. 2658/87 dėl tarifų ir statistinės nomenklatūros bei dėl Bendrojo muitų tarifo (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 2 skyrius, 2 tomas, p. 382), su

paskutiniais pakeitimais, padarytais 2011 m. birželio 24 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 620/2011 (OL 2011 L 166, p. 16) (toliau – kodas pagal Kombinuotąją nomenklatūrą) – 3303–3307), fotografijos ir kinematografijos prekes (kodai pagal Kombinuotąją nomenklatūrą – 3701–3707), spausdintas knygas, reprodukcijas ir kitus poligrafijos pramonės dirbinius (kodai pagal Kombinuotąją nomenklatūrą – 4901–4911), audinius (kodai pagal Kombinuotąją nomenklatūrą – 5007, 5111–5113, 5208–5212, 5309, 5407–5408, 5512–5516), kilimines grindų dangas, išskyrus kilimus ir kilimėlius (kodai pagal Kombinuotąją nomenklatūrą – 5701–5705.00), megztus vyriškus, berniukų, moteriškus arba mergaičių apatinius drabužius (kodai pagal Kombinuotąją nomenklatūrą – 6107–6109), kūdikių drabužėlius (kodas pagal Kombinuotąją nomenklatūrą – 6111), pėdkelnes, kojines, puskojines ir kitus panašius dirbinius (kodas pagal Kombinuotąją nomenklatūrą – 6115), siūtus vyriškus, berniukų, moteriškus arba mergaičių apatinius marškinius, naktinius marškinius, pižamas ir panašius dirbinius (kodai pagal Kombinuotąją nomenklatūrą – 6207–6208), kūdikių drabužėlius (kodas pagal Kombinuotąją nomenklatūrą – 6209), liemenėles, juosmenis, korsetus ir panašius dirbinius (kodas pagal Kombinuotąją nomenklatūrą – 6212), perlus, brangakmenius, tauriuosius metalus ir jų dirbinius, išskyrus dirbtinę bižuteriją (kodai pagal Kombinuotąją nomenklatūrą – 7101–7116, 7118), mašinas ir mechaninius įrenginius (kodai pagal Kombinuotąją nomenklatūrą – 8401–8487), elektros mašinas ir įrenginius, garso įrašymo ir atkūrimo bei televizijos vaizdo ir garso įrašymo ir atkūrimo aparatus (kodai pagal Kombinuotąją nomenklatūrą – 8501–8548), antžeminio transporto priemonės (kodai pagal Kombinuotąją nomenklatūrą – 8701–8716), laivus, valtis ir plaukiojančius įrenginius (kodai pagal Kombinuotąją nomenklatūrą – 8901–8908.00.00), optikos, fotografijos, kinematografijos, matavimo, kontrolės, medicinos arba chirurgijos prietaisus ir aparatus (kodai pagal Kombinuotąją nomenklatūrą – 9001–9033.00.00), laikrodžius (kodai pagal Kombinuotąją nomenklatūrą – 9101–9114), muzikos instrumentus (kodai pagal Kombinuotąją nomenklatūrą – 9201–9209), ginklus ir šaudmenis (kodai pagal Kombinuotąją nomenklatūrą – 9301–9307.00.00), baldus, patalynės reikmenis, šviestuvus (kodai pagal Kombinuotąją nomenklatūrą – 9401–9406.00), žaislus, žaidimus, išskyrus sporto ir meškeriojimo reikmenis (kodai pagal Kombinuotąją nomenklatūrą – 9503.00–9505, 9508).

III. MAISTO PREKIŲ GRAŽINIMO IR KEITIMO YPATUMAI

18. Jeigu pirkėjui buvo parduota netinkamos kokybės maisto prekė, kol nesibaigė prekės tinkamumo naudoti terminas, pirkėjas savo pasirinkimu turi teisę:

18.1. reikalauti, kad prekė būtų pakeista į tokią pat tinkamos kokybės prekę;

18.2. atitinkamai sumažinti kainą;

18.3. grąžinti prekę pardavėjui ir reikalauti grąžinti už prekę sumokėtus pinigus.

19. Šių taisyklių 18 punkte nustatytomis teisėmis pirkėjas taip pat gali pasinaudoti ir tuo atveju, jeigu jam buvo parduota prekė, kurios tinkamumo naudoti terminas pasibaigęs.

20. Netinkamos kokybės maisto prekės keičiamos ar grąžinamos prekės pirkimo vietoje ar kitoje pardavėjo nurodytoje, pirkėjui patogioje vietoje. Pirkėjas, įsigijęs netinkamos kokybės prekę, pardavėjui pateikia raštišką prašymą ir prekę. Prašyme nurodomi prekės trūkumai ir pirkėjo pasirinktas vienas iš šių taisyklių 18 punkto reikalavimų. Prie prašymo pridedamas prekės pirkimo–pardavimo dokumentas.

21. Jeigu pirkėjas nepateikia prekės pirkimo–pardavimo dokumento, prekė keičiama arba vykdomi kiti šių taisyklių 18 punkte nurodyti pirkėjo reikalavimai tik pardavėjui sutikęs.

22. Kilus nesutarimui tarp pirkėjo ir pardavėjo dėl maisto prekės kokybės, pardavėjas, gavęs pirkėjo raštišką prašymą, privalo ne vėliau kaip per 10 dienų nuo pirkėjo prašymo gavimo dienos, jeigu kiti teisės aktai nenustato kitaip, pateikti pirkėjui išsamų motyvuotą rašytinį atsakymą. Tais atvejais, kai pardavėjas turi prekės kokybę įrodančius dokumentus, jų kopijos privalo būti pridėtos prie pardavėjo atsakymo pirkėjui.

23. Išlaidos, susijusios su maisto prekių kokybės tyrimais, apmokamos teisės aktu

nustatyta tvarka.

24. Jeigu pardavėjas nevykdo šių taisyklių 18 punkto reikalavimų, nepateikia pirkėjui atsakymo arba pirkėjas nesutinka su pardavėjo atsakyme pateiktais argumentais, pirkėjas dėl maisto prekės kokybės gali kreiptis į Valstybinę maisto ir veterinarijos tarnybą.

Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba, teisės aktų nustatyta tvarka išnagrinėjusi pirkėjo prašymą, surašo patikrinimo aktą, kuriame nurodo, ar pirkėjo reikalavimas pagrįstas, ir, jei pagrįstas, pasiūlo pardavėjui per jos nustatytą terminą, kuris turi būti ne ilgesnis kaip 14 dienų, įvykdyti pirkėjo reikalavimą. Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba informuoja pirkėją apie tikrinimo rezultatus.

IV. PIRKĖJO IR PARDAVĖJO TEISĖS BEI PAREIGOS

25. Pirkėjo ir pardavėjo teises bei pareigas nurodo Civilinio kodekso šeštosios knygos IV dalies XXIII skyriaus pirmojo, antrojo, trečiojo ir ketvirtojo skirsnių nuostatos.

V. PARDAVĖJO ATSAKOMYBĖ

26. Pardavėjas privalo supažindinti darbuotojus su šiomis taisyklėmis bei kitais mažmeninę prekybą reguliuojančiais teisės aktais.

27. Asmenys, pažeidę šių taisyklių reikalavimus, atsako įstatymų nustatyta tvarka.

VI. PRIEŽIŪRA

28. Šių taisyklių laikymąsi prižiūri Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba, Valstybinė ne maisto produktų inspekcija ir kitų institucijų pareigūnai Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.
